

Sygn. akt IC 1220/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Jaźwińska

Protokolant: sekr. sąd. Kamil Winiarski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 maja 2014 roku w R. sprawy z powództwa **T. P.**

przeciwko **(...) Spółka Akcyjna w W.**

o zapłatę

I. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz T. P. kwotę 105.000 zł (sto pięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 sierpnia 2013 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od (...) Spółki akcyjnej w W. na rzecz T. P. kwotę 3651 zł (trzy tysiące sześćset pięćdziesiąt jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu

III. nakazuje pobrać od (...) Spółki akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Radomiu kwotę 5430 zł (pięć tysięcy czterysta trzydzieści złotych) tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa i opłaty od pozwu, od poniesienia, której powódka została zwolniona w całości.

Sygn. akt I C 1220/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 6 sierpnia 2013 roku **powódka T. P.** wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 105.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości (...) 200 złotych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 34 zł.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu (...) stycznia 2005 roku w S. powiat (...) doszło do wypadku komunikacyjnego w którym zginęła M. P. (1) córka powódki mająca wówczas 12 lat.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Grojcu z dnia 14 listopada 2006r. w sprawie II K 41/06 sprawca tego wypadku M. S. (1) został uznany winnym popełnienia czynu z art. 177 § 2 k.k. i skazany na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 4 lat. Powódka zgłosiła swoje roszczenie do (...) Spółki Akcyjnej i domagał się wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 150.000 złotych, ale przyznano powódce kwotę 2138 zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu i zmniejszona o 40% tj. o stopień przyczynienia się zmarłej do powstania wypadku, w efekcie wypłacono kwotę 1282,80 zł. I odmówiono zadośćuczynienia z uwagi na brak podstawy prawnej.

Jako podstawę prawną roszczenia powódka wskazał art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. Wiąż łącząca powódkę z córką była bardzo silna, a jej śmierć jest niepowetowaną stratą dla powódki jako matki. Na skutek wypadku zerwana została ta silna więź emocjonalna ich łącząca, co godzi w spokój i szczęście rodzinne.

Powódka uznała przyczynienie się M. P. (1) do wypadku w 30 %.

W odpowiedzi na pozew **pozwany (...) S.A. w W.** wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego. Pozwany nie kwestionował swojej legitymacji bierniej w niniejszym procesie, jak również przyznał, że ponosi odpowiedzialność na skutki wypadku z dnia (...) stycznia 2005 roku, w którym zginęła M. P. (1) córka powódki. Strona pozwana kwestionowała natomiast co do zasady i wysokości roszczenia powódki o zapłatę zadośćuczynienia opartego na art. 448 k.c. w związku z art. 24 k.c. i podnosi zarzut 50% przyczynienia się M. P. (1) do zaistniałego wypadku (odpowiedź na pozew k. 102- 109).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu (...) roku doszło do wypadku komunikacyjnego, w którym poszkodowaną został córka powódki – M. P. (1). Na skutek odniesionych w tym wypadku obrażeń córka powódki zmarła. Sprawcą tego wypadku był M. S. (1).

Tego dnia kierował on samochodem osobowym marki C. (...) nr rej (...) i jechał trasą nr (...) w kierunku W.. Do wypadku doszło w S.. Sprawca naruszył nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób że nie zachował wymaganej szczególnej ostrożności podczas dojeżdżania do skrzyżowania dróg i wyznaczonego przejścia dla pieszych oraz nie dostosował się do zasady ograniczonego zaufania do innych użytkowników ruchu – widząc idące poboczem po obu stronach drogi dzieci, przy ograniczonej widoczności oraz mokrej nawierzchni jezdni i nie zredukował prędkości jazdy do poziomu umożliwiającego mu zatrzymanie pojazdu przed wkraczającą na jezdnię osobą pieszą, w następstwie czego potrącił przebiegającą przez jezdnię małą M. P. (1), powodując u niej rozległe obrażenia ciała skutkujące zgonem na miejscu zdarzenia (akta IIK 41/06 Sądu Rejonowego w Grójcu, wyrok k.162).

Dnia (...) przed godziną (...) rano rodzinstwo P. M., J., M. i P. oraz siostry D. szły z miejsca zamieszkania w N. do szkoły w S.. Po dojeździe do trasy nr (...) jako pierwsi jezdnię przekroczyli J. P. P. (2). Idąca prawym poboczem jezdni – patrząc w kierunku R. - M. P. (1) postanowiła dołączyć do znajdującego się po przeciwnej stronie brata P. P. (2) i w tym celu zaczęła przebiegać ukośnie jezdnię w odległości około 20 metrów przed wyznaczonym przejściem dla pieszych w kierunku północno-wschodnim. W tym czasie trasą nr (...) od strony R. jechał samochód osobowy C. (...) kierowany przez M. S. (1). Na prawym pasie jezdni patrząc w kierunku W. potrącił pieszą M. P. (1), uderzając w nią najpierw przednią częścią pokrywy komory silnikowej, a następnie dalszymi elementami nadwozia, w konsekwencji czego M. P. (1) upadła na prawe pobocze trasy nr (...). Przybyła na miejsce wypadku karetka pogotowia stwierdziła zgon M. P. (1) na skutek rozległych urazów doznanych w tym wypadku. M. P. (1) zmarła. Miała 12 lat.

Do przedmiotowego wypadku doszło w porze niedostatecznej widoczności w warunkach nocnych, brak tam było oświetlenia ulicznego, panowało całkowite zachmurzenie, nawierzchnia asfaltowa jezdni była mokra. Był to płaski odcinek trasy nr (...) w rejonie skrzyżowania z drogą podrzędną podporządkowaną po prawej stronie patrząc w kierunku W.. Obowiązywało tam ograniczenie prędkości do 70km/godz. a ponadto ustawione były tam znaki ostrzegawcze A-17 „dzieci”, A-6 „skrzyżowanie z drogą podporządkowaną”, D-6 „przejście dla pieszych”.

Z ustaleń dokonanych w postępowaniu karnym, przeprowadzonych tam ekspertyz niekwestionowanych przez strony niniejszego procesu do wypadku doszło na skutek wtargnięcia małej pieszej M. P. (1) w niedozwolonym miejscu na jezdnię przed nadjeżdżający pojazd. Pojazd M. S. (1) poruszał się z prędkością nie przekraczającą dopuszczalnych 70km/godz., ale M. S. (1) nie zachował należytej szczególnej ostrożności w czasie dojeżdżania do skrzyżowania i wyznaczonego przejścia dla pieszych. Do takiego zachowania obligowały go ustawione wzdłuż drogi wskazane wyżej znaki ostrzegawcze, a także zbliżanie się do oznakowanego przejścia dla pieszych i skrzyżowania. Jeden ze znaków ponadto ostrzegał o możliwości przechodzenia przez jezdnię dzieci, które istotnie wtedy szły po obu stronach drogi bez opieki dorosłych. Warunki drogowe wówczas panujące, ograniczone z powodu słabej widoczności, mokra nawierzchnia winny doprowadzić do zredukowania przez kierującego C. prędkości do poziomu umożliwiającego mu zatrzymanie się samochodu przed osobą pieszą, która mogłaby pojawić się na jezdni. Obligowała go także zasada ograniczonego zaufania do innych uczestników ruchu, a w tym przypadku małych dzieci idących zarówno lewym jak i prawym poboczem. Gdyby M. S. (1) w opisanej sytuacji drogowej rozpoczął zmniejszanie prędkości do około 40km/godz. planując taką prędkość osiągnąć w rejonie skrzyżowania a przed pasami to wówczas byłby w stanie zatrzymać pojazd i uniknąć wypadku. Wyznacznikiem dopuszczalnej prędkości pojazdu nie są jedynie

zakazy administracyjne wyrażone w stosownych przepisach o ruchu drogowym czy też znakach zakazu, ale również zasady zachowania szczególnej ostrożności lub ograniczonego zaufania, obowiązujące w konkretnych sytuacjach drogowych, w zależności od panujących warunków atmosferycznych czy zachowania się innych uczestników ruchu. M. S. (1) poruszał się z prędkością dozwoloną administracyjnie, ale nie zachował wskazanych wyżej zasad. Dlatego też został uznany za winnego i skazany przez Sąd za popełnienie przestępstwa nieumyślnego. Wyrok skazujący wydano na wniosek oskarżonego bez przeprowadzania postępowania dowodowego, oskarżony przyznał się do popełnienia zrzucaniem mu czynu (k. 158, 65-77,89-95,113-130 akt IIK 41/06 Sądu Rejonowego w Grójcu).

Powódka ma obecnie 48 lat. Jest wdową. Mąż zginął tragicznie w wypadku samochodowym w 1994 roku. Powódka miała wówczas 28 lat i była w ciąży z najmłodszym synem P.. Z małżeństwa powódki urodziło się sześcioro dzieci. Te dzieci były planowane w tym związku. Od śmierci męża w 1994r. powódka pełniła samodzielnie rolę rodzica dla swoich sześciorga dzieci z których najstarsze w chwili śmierci ojca miało zaledwie 8 lat, a kolejne (...) lata, 6 lat, 3 lata i 2 lata. Siłą napędową dla powódki w tych bardzo trudnych czasach umożliwiającą jej przetrwanie był imperatyw by stworzyć dzieciom możliwie najlepsze warunki do rozwoju. Całkowicie Powódka skupiła się na realizowaniu potrzeb materialnych i emocjonalnych swoich dzieci. Otoczyła ich dużą troską, angażowała się w ich wychowanie, pragnąc być jednocześnie matka i ojcem. Przeciążenie pracą i obowiązkami doprowadziło ją na przełomie 1997/1998 roku do kryzysu zdrowotnego – stanu przedzawałowego Skupiła się na nieustannym zmaganiu się z codziennością. Energii dodawały jej dzieci a zwłaszcza zmarła córka M. która była łagodna, dobra a jednocześnie dynamiczna, angażowała się w różne przedsięwzięcia, jej matka wróżyła sukcesy w przyszłości. Tragiczna śmierć córki w 2005 roku mocno wstrząsnęła światem powódki. Przez długi czas nie była w stanie uwierzyć w to zdarzenie, wręcz wyczekiwała powrotu córki do domu. Po tym zdarzeniu aktywność życiowa powódki sprowadzała się do trwania w bezruchu, siedziała całymi dniami i w domu lub chodziła na cmentarz. Nie interesowała się w zasadzie losem pozostałych dzieci. Przeżywała stan rozpacz, bezdenne smutku, odrętwienia, poczucia odrealnienia. Wiele faktów z tamtego okresu objęte jest przez powódkę niepamięcią. Oskarżała i obwiniała się długo za śmierć dziecka. Wszędzie widziała swoją córkę M.. Ze stanu psychicznej zapaści wyrwały ją dzieci, które stale były przy niej obecne, wspierały ją.

W miesiąc po śmierci córki otrzymała propozycję pracy w Zespole Szkół Gminnych w S. w charakterze sprzątaczk. Była to forma pomocy, wsparcia i współczucia ludzi mieszkających w gminie oraz władz samorządowych. Mimo słabej kondycji psychofizycznej ale w poczuciu odpowiedzialności za byt rodziny podjęła tę pracę i wykonuje ją do dzisiaj. Ale przez pierwsze miesiące w tej pracy powódka trwała bez jakiegokolwiek zaangażowania, przy zrozumieniu i wsparciu współpracowników pragnących w ten sposób jej pomóc. Kontakty z dziećmi w wieku córki z początku bardzo trudne z czasem dla powódki zyskały walor terapeutyczny.

Od śmierci córki powódka często mówi o lęku, silnym niepokojem o członków rodziny, towarzyszącym jej często przeświadczeniu że za chwile coś złego się stanie, mimowolnym ancypowaniu ciemnych scenariuszy wydarzeń. Ma znacznie zmniejszoną na skutek doznanej traumy tolerancję na stres. Będąc sama często strachem reaguje na odgłos dzwonek telefonu. Ma problemy ze snem, często przeżywa stany bezsilności, przygnębienia, demobilizacji. Odbiera swoją kondycję psychiczną od śmierci córki jako gorszą. Powódka nie leczyła się psychiatrycznie i nie korzystała z porad psychologa (opinia biegłej psycholog A. D. (k.144-146, 186), zeznania powódki (protokół skrócony z dnia 15. (...). k.187, min. 00:46;09-00;56;40, – płyta CD k. 189), zeznania świadków ; P. P. (3) (protokół skrócony z dnia 15. (...). k.186, min. 00:09;07 – 00;17;45, – płyta CD k. 189), H. B. (protokół skrócony z dnia 15. (...). k.186, min. 00:17;45 – 00;22;56, – płyta CD k. 189), K. M. (protokół skrócony z dnia 15. (...). k.186, min. 00:22;56 - 00:29;22– płyta CD k. 189), I. R. (protokół skrócony z dnia 15. (...). k.186, min. 00:29;22 – 00;35;47 – płyta CD k. 189), J. S. (protokół skrócony z dnia 15. (...). k.186, min. 00:35;47 – 00;43;34, – płyta CD k. 189).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody w postaci dokumentów, zgromadzonego w sprawie karnej materiału dowodowego i ekspertyz wyżej przytoczonych, opinii biegłej A. D. (2), zeznań powódki przesłuchanej w charakterze strony , zeznań wskazanych wyżej świadków oraz na podstawie bezspornych twierdzeń stron. Należy zwrócić uwagę, że stan faktyczny w niniejszej sprawie nie był pomiędzy stronami sporny. Pozwany nie kwestionował

twierdzeń powódki. Sąd obdarzył wiarą zeznania powódki i przesłuchanych świadków w całości. Są one spójne, logiczne i wyczerpujące, jak również znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Sąd podzielił opinię biegłej psycholog A. D. (2). Opinia oraz wnioski w niej zawarte są spójne i jasne. Biegła dysponuje odpowiednim zakresem wiedzy oraz doświadczenia zawodowego. Ponadto, oparła się na przeprowadzonym przez nią bezpośrednim badaniu powoda. Opinia nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu.

Dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, jak również w aktach dołączonych nie były kwestionowane przez strony, nie budzą one również wątpliwości Sądu zarówno pod względem formalnym jak i materialnym.

Sąd zważył, co następuje:

Za zasadne należy uznać żądanie powódki zasądzenia kwoty 105.000 złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 sierpnia 2013 roku.

Powódka T. P. dochodzi w niniejszej sprawie zadośćuczynienia za krzywdę przeciwko pozwanemu z tytułu jego odpowiedzialności za skutki wypadku komunikacyjnego mającego miejsce w dniu (...) roku. W wyniku tego zdarzenia śmierć poniosła jej córka M. P. (1).

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że przedmiotowy wypadek miał miejsce w dniu (...) roku, to jest przed dniem wejścia w życie § 4 art. 446 k.c. Jednakże nie oznacza to, że roszczenie powodów nie znajduje podstawy prawnej. W orzecznictwie ugruntowany został bowiem pogląd, który Sąd orzekający w całości podziela, zgodnie z którym najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku. Rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Dobro rodziny jest nie tylko wartością powszechnie akceptowaną społecznie, ale także uznaną za dobro podlegające ochronie konstytucyjnej (art. 71 Konstytucji RP). Wiąż rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w wychowaniu dzieci i zapewnieniu im możliwości kształcenia. Należy zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. W konkretnym stanie faktycznym spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Nie każdą jednak więź rodzinną należy niejako automatycznie zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy. Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna zatem wykazać istnienie tego rodzaju więzi, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2010 roku, III CZP 76/10, opubl. Biul. SN 2010/10/11, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 roku, III CZP 31/11, opubl. Biul. SN 2011/7/9, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 roku, IV CSK 307/09, opubl. OSNC-ZD 2010/3/91).

W okolicznościach niniejszej sprawy nie budzi wątpliwości Sądu, że czyn niedozwolony, którego następstwem była śmierć M. P. (1) córki powódki był źródłem jej krzywdy polegającej na naruszeniu jej dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej z członkiem najbliższej rodziny. Nagła i tragiczna śmierć dziecka była dla powódki niewątpliwie szokiem. Powodowała u niej cierpienie i ból, jak również poczucie straty, które powódka odczuwa do chwili obecnej, co zostało ustalone wyżej.

Ustalając wysokość należnego powodce zadośćuczynienia Sąd wziął pod uwagę rozmiar cierpienia powódki, natężenie dolegliwości psychicznych, czas trwania, stopień uciążliwości oraz trwałość skutków. Na rozmiar krzywdy wywołanej śmiercią osoby najbliższej wpływ ma nie tylko dramatyzm doznań, ale również poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne, wstrząs psychiczny wywołany śmiercią, intensywność oraz rodzaj więzi ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, tj. nerwicy czy depresji, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą,

jak też stopień w jakim pośrednio uszkodzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości oraz zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy i wiek uszkodzonego. Należy również podkreślić, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a więc jego wysokość musi stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość i nie może mieć jedynie charakteru symbolicznego.

Jak wynika z poczynionych ustaleń powódka na przestrzeni ostatnich lat doświadczyła niespodziewanych tragicznych strat najbliższych osób. Najpierw w 1994 roku w wypadku samochodowym zginął jej mąż i brat, w 2005 roku śmiertelnie potrącona przez kierowcę została jej 12 letnia córka M., a w 2009 roku w wypadku samochodowym zginęła jej matka. Wszystkie te okoliczności istotnie naruszyły u powódki mechanizmy przystosowawcze i radzenia sobie z trudnościami, wyczerpały zasoby psychologiczne. Najtrudniejsza była utrata dwunastoletniej córki M.. Po tym zdarzeniu powódka pozostawała w stanie głębokiego wstrząsu, rozpacz. Później proces żałoby przebiegał zgodnie z pewną normą psychologiczną. Obecnie powódka na dobrym poziomie wypełnia swoje role społeczne, życiowe, osobiste zadania, ale należy mieć na uwadze że minęło już 9 lat. Wsparciem i motywacją do dalszych starań byli dla powódki jej bliscy, modlitwa, wiara i praca. Jednakże pozostała u powódki pewna stała predyspozycja do przeżywania niepokoju, uogólnionego lęku. Powódka ma zachwiane poczucie bezpieczeństwa, przejawia skłonności do reagowania silnymi negatywnymi emocjami w obliczu sytuacji kojarzonych ze śmiercią córki. Zmniejszyła się też jej zdolność do znoszenia stresów i przeciążeń myślowych (opinia k.146).

W niniejszej sprawie kwestią sporną między stronami było ustalenie stopnia przyczynienia się małoletniej do powstania wypadku, na skutek którego zginęła, a w konsekwencji do stosownego obniżenia zadośćuczynienia przysługującego jej matce.

Instytucja przyczynienia się uszkodzonego do powstania zdarzenia wywołującego szkodę została przez ustawodawcę unormowana w art. 362 k.c. Zgodnie z tym unormowaniem jeżeli uszkodzony przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Przyczynieniem się uszkodzonego do powstania szkody jest każde zachowanie, pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba, przy czym przyczynieniu się uszkodzonego można mówić wyłącznie w przypadku, gdy określone zachowanie pozostaje w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, a nie w jakimkolwiek innym związku przyczynowym. Przy czym należy rozróżnić samo przyczynienie się od przyczynienia się uzasadniającego obniżenie stosownego odszkodowania bądź zadośćuczynienia. Obniżenie przysługujących uszkodzonemu świadczeń możliwe jest tylko wówczas, gdy okoliczności sprawy, w tym przede wszystkim porównanie stopnia winy sprawy i uszkodzonego za tym przemawiają.

W sytuacji, w której uszkodzonym jest małoletni poniżej 13 roku życia, z uwagi na niemożność przypisania mu winy za swoje zachowanie (art. 426 k.c.) nie można dokonać porównania stopnia winy obu stron. Okoliczność ta jednak nie wyłącza możliwości stosownego obniżenia świadczenia przysługującego małoletniemu lub osobom mu najbliższym. Wówczas zachowanie się małoletniego nie podlega ocenie pod kątem winy, której z uwagi na swój wiek przypisać mu nie można, ale z uwzględnieniem miernika obiektywnej prawidłowości zachowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29 października 2008 roku, sygn. akt IV CSK 228/08). M. P. (1) urodziła się dnia (...) (kopia aktu USC k.36).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy stwierdzić należy, że zachowanie tragicznie zmarłej M. P. (2), która w chwili wypadku nie miała jeszcze ukończonych 13 lat oceniać należy właśnie przy uwzględnieniu miernika obiektywnej prawidłowości zachowania. Uszkodzona w chwili zdarzenia miała ukończony 12 rok życia, zatem jej stopień rozwoju intelektualnego był na tyle duży, że można było wymagać od niej jako od uczestnika ruchu drogowego zachowania zapewniającego bezpieczeństwo sobie i innym osobom. Niewątpliwie małoletnia winna zdawać sobie sprawę z tego, że przebieganie przez jezdnię przed nadjeżdżającym samochodem jest zachowaniem, które stwarza zagrożenie. Zważyć należy, że małoletnia w związku z drogą do szkoły przekraczała drogę krajową numer (...) wielokrotnie, a zatem niewątpliwie zdawała sobie sprawę z zagrożenia jakie niesie ze sobą nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Nie można jednak uznać, aby zachowanie poszkodowanej uzasadniało obniżenie należnego jej najbliższemu świadczenia aż o 50%. W ocenie Sądu porównanie stopnia winy sprawcy zdarzenia i nagannego zachowania poszkodowanej niewątpliwie przemawia na niekorzyść kierującego pojazdem. Przede wszystkim pod uwagę należało wziąć to, że za sprawcę zdarzenia uznano kierującego pojazdem marki C. (...) M. S. (1), który wyrokiem Sądu Rejonowego w Grójcu został uznany winnym spowodowania wypadku drogowego na skutek niezachowania należytej ostrożności podczas dojeżdżania do skrzyżowania dróg i wyznaczonego przejścia dla pieszych oraz nie dostosował się do zasady ograniczonego zaufania do uczestników ruchu – widząc idące poboczem po obu stronach drogi dzieci. Kierowca samochodu, jako uczestnik ruchu drogowego jest zobowiązany do zachowania szczególnej ostrożności, z uwagi na fakt, że jego błąd stwarza możliwość powstania zagrożenia w znacznie większym stopniu niż błąd innych uczestników (piesi, rowerzyści). Jak podkreślano wyżej z okoliczności przedmiotowej sprawy w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że sprawca wypadku zobowiązany był zredukować prędkość pojazdu do takiej, która umożliwiłaby mu zatrzymanie się także przed dzieckiem, które nieoczekiwanie mogłoby wtargnąć na jezdnię. Kierowca zobowiązany był zachować tak daleko posuniętą ostrożność, gdyż widząc dzieci po obu stronach drogi powinien przypuszczać, iż któreś z nich na skutek niezachowania szczególnej ostrożności może wejść na jezdnię powodując zagrożenia dla siebie i innych uczestników ruchu drogowego.

Prowadzenie pojazdu zgodnie z prędkością obowiązującą na danym odcinku drogi nie może wykluczyć winy kierowcy, gdyż unormowania kodeksu drogowego jak i zasady doświadczenia życiowego nakazują poruszanie się z prędkością dostosowaną do panujących warunków drogowych oraz przy uwzględnieniu zasady ograniczonego zaufania wobec innych uczestników ruchu drogowego.

Podnieść należy, iż M. S. przyznał się do zarzucanego mu przestępstwa i poddał się karze w trybie art. 387 §1 kpk (k.158-162 akt II K41/05 SR w Grójcu).

Wszystkie te okoliczności w ocenie Sądu przemawiały za przyjęciem przyczynienia się małoletniej poszkodowanej na maksymalnym poziomie 30% i w takim zakresie do obniżenia zadośćuczynienia przysługującego jej matce.

W świetle powyższych okoliczności, Sąd uznał, że zasadne jest ustalenie zadośćuczynienia na rzecz powódki T. P. w kwocie 150.000 złotych pomniejszona o 30% przyczynienia się (tj. o kwotę 45000 zł). Suma ta stanowić będzie dla powódki również realnie odczuwalną wartość ekonomiczną. Nie jest ona, w ocenie Sądu, wygórowana.

O odsetkach od zasądzonej na rzecz powódki kwoty zadośćuczynienia orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c.

Zadośćuczynienie za krzywdę staje się wymagalne po wezwaniu ubezpieczyciela przez poszkodowanego do spełnienia świadczenia (art. 455 § 1 k.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2010 roku, II CSK 434/09, opubl. Lex numer 602683, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 roku, I PK 145/10, opubl. Lex numer 794777). Zgodnie z zasadą wyrażoną w treści art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 392 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W dniu 27 lutego 2007r. ubezpieczyciel wypłacił powódce część kosztów pogrzebu bez innych świadczeń (k.87). Po ponownym żądaniu zadośćuczynienia przez powódkę pismem z dnia 24.01.2010r. uznano iż brak podstaw do przyznania powódce tegoż zadośćuczynienia (k.86). Należy więc uznać iż co najmniej na dzień 24 stycznia 2010r. roszczenie powódki o zadośćuczynienie było wymagalne stąd żądanie odsetek za zwłokę od dnia późniejszego tj. 6 sierpnia 2013 roku jest uzasadnione.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą z art. 98 kpc. Pozwany jako strona przegrywająca obowiązany jest zwrócić powódce poniesione przez nią koszty obejmujące wynagrodzenie ustanowionego pełnomocnika w kwocie 3651 zł zgodnie ze stawką przyjętą w § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 490) oraz opłaty od pełnomocnictwa i substytucji. Jednocześnie, biorąc pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika powoda, a także

charakter sprawy i wkład jego pracy w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia (§ 2 ust. 1 cytowanego rozporządzenia) nie jest zasadnym ustalenie kosztów zastępstwa procesowego powódki w wysokości dwukrotności stawki minimalnej.

Sąd obciążył pozwanego kosztami sądowymi na które składa się opłata od pozwu w kwocie 5250 zł i wydatki na opinię biegłego psychologa w kwocie 180 zł (postanowienie k. 160). Powódka została w całości zwolniona od kosztów sądowych - k. 94.

/-/ Na oryginale właściwy podpis.-